

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4110-003-02/2014
R/14/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

R/14/004 – Korzystanie z dopłat z budżetu państwa na finansowanie uprawnień do ulgowych przejazdów osób korzystających z kolejowego i autobusowego publicznego transportu zbiorowego

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontrolerzy

1. Jan Pierzyński, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92973 z dnia 27 listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

2. Andrzej Szulc, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92994 z dnia 31 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 69-70)

Jednostka
kontrolowana

Koleje Wielkopolskie Spółka z o.o.¹, 61-897 Poznań, ul. Składowa 5

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Włodzimierz Wilkanowicz², Prezes Zarządu

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia prowadzenie przez Spółkę ewidencji sprzedaży biletów ulgowych, stosowanie oprogramowania umożliwiającego określenie wartości utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w podziale na poszczególne rodzaje ulg oraz prawidłowe i terminowe sporządzanie wniosków o dotacje oraz ich rozliczenie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Struktura organizacyjna podmiotu i system kontroli

Opis stanu
faktycznego

Uchwałą z dnia 28 września 2009 r.⁴ Sejmik Województwa Wielkopolskiego wyraził zgodę na utworzenie przez Województwo Wielkopolskie (dalej: „Województwo”), podmiotu gospodarczego do wykonywania kolejowych przewozów pasażerskich. Spółka została utworzona przez Województwo w dniu 24 listopada 2009 r.⁵ oraz zarejestrowana w dniu 22 lutego 2010 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym. Całość udziałów w Spółce posiada Województwo.

(dowód: akta kontroli str. 5-12, 27-33)

¹ Zwane dalej „Spółką” lub „Przewoźnikiem”.

² Zwany dalej „Prezesem”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Nr XXXIX/542/09.

⁵ Akt notarialny z 24 listopada 2009 r., Rep. A nr 16937/2009.

Wykonywanie zadań w zakresie objętym kontrolą powierzono dwóm pracownikom⁶ wydziału controlingu i analiz ekonomicznych (WWE). W Spółce funkcjonował wydział audytu i kontroli (WWK), odpowiedzialny za przygotowanie planu i prowadzenie audytu wewnętrznego. W okresie objętym kontrolą WWK nie przeprowadzał czynności audytowych w zakresie otrzymanych z budżetu państwa dotacji z tytułu stosowania ustawowych ulg taryfowych w pasażerskim transporcie kolejowym.

Instytucje zewnętrzne nie przeprowadzały w Spółce kontroli w zakresie korzystania z dopłat na finansowanie ustawowych ulg.

(dowód: akta kontroli str. 34-37, 45-46, 63-68)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Ewidencja sprzedaży biletów ulgowych.

Opis stanu
faktycznego

Spółka posiadała odpowiednie oprogramowanie ewidencjonujące sprzedaż biletów ulgowych. Sprzedawane przez przewoźnika bilety z ustawową ulgą ewidencjonowane były w programie jako rekord sprzedaży, który oprócz informacji dotyczących rodzaju biletu, ceny oraz relacji posiadał również kod zniżki pozwalający na przypisanie rekordu sprzedaży do odpowiedniej grupy ulg.

Stosowane przez przewoźnika oprogramowanie umożliwiało określenie wartości utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych. Przed wydaniem biletu z którąkolwiek z ustawowych ulg definiowany był w systemie sprzedaży kod zniżki przypisany do danego rodzaju ulgi. Podczas wystawiania biletu generowany był rekord sprzedaży, który pozwalał na przypisanie rekordu sprzedaży do odpowiedniej grupy ulg. Na podstawie rekordu sprzedaży można było określić kwoty dopłat do przewozów w podziale na poszczególne kategorie ulg ustawowych.

Ceny biletów ustalone zostały zgodnie z cennikiem opłat podanym do publicznej wiadomości pasażerów.

(dowód: akta kontroli str. 96-97)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Prawidłowość sporządzania wniosków o przekazanie dotacji i ich rozliczenie

Opis stanu
faktycznego

Spółka składała do właściwego ministra⁷ wnioski o udzielenie dotacji przedmiotowej do krajowych przewozów pasażerskich. Wnioski zawierały dane wymagane § 3 ust. 2 rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 września 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych⁸ (dalej: „rozporządzenie w sprawie rozliczania dotacji przedmiotowych”). Wnioski

⁶ Naczelnikowi WWE- od dnia 2 stycznia 2013 r. oraz specjaliście- od dnia 6 listopada 2013 r.

⁷ Do spraw transportu

⁸ Dz. U. Nr 166, poz. 1123

składano za poszczególne miesiące okresu objętego kontrolą. Spółka otrzymała w 2013 r. i 2014 r. (I półrocze) dotacje w wysokościach określonych w złożonych wnioskach odpowiednio 10 539 tys. zł i 6 893,7 tys. zł.

W latach 2013-2014 r. (I półrocze), Spółka dokonała 12⁹ korekt wniosków o dotację. W 2013 r. Spółka otrzymała zwiększenie dotacji o 4,6 tys. zł oraz zwróciła nadwyżkę otrzymanej dotacji w wysokości 19,4 tys. zł. W 2014 r. (I półrocze) Spółka zwróciła dotację w wysokości 1 zł.

(dowód: akta kontroli str. 71-81)

Przewoźnik dokonywał rozliczenia dotacji na formularzu sporządzonym według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 września 2010 r. w sprawie dotacji przedmiotowej do krajowych przewozów pasażerskich¹⁰ (dalej: „rozporządzenie w sprawie dotacji do krajowych przewozów pasażerskich”). Rozliczenie przekazywano do właściwego urzędu skarbowego w dwóch egzemplarzach, w terminie do 28 dnia każdego miesiąca zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie rozliczania dotacji przedmiotowych. Urząd skarbowy potwierdzał na rozliczeniu jego prawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 71, 72, 75, 78)

Spółka prowadziła szczegółową ewidencję wpływów utraconych z tytułu stosowania ulg przewozowych, wymaganą § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie rozliczania dotacji przedmiotowych. Wpisów do ewidencji dokonywano na podstawie dokumentów źródłowych zawierających dane o sprzedaży, w tym sprzedaży biletów z ulgą przewozową. Dokumenty te służyły również do ujęcia przychodów w księgach rachunkowych Spółki.

Ewidencję prowadzono w arkuszu kalkulacyjnym Microsoft Excel, w sposób pozwalający na uzyskanie danych dotyczących wartości utraconych wpływów z tytułu udzielenia poszczególnych ulg przewozowych wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie dotacji do krajowych przewozów pasażerskich. Z wprowadzonych danych generowano tabele przestawne, których wydruki załączano wraz z dokumentami źródłowymi do rozliczenia dotacji, przekazywanego do urzędu skarbowego.

(dowód: akta kontroli str. 72, 73, 82, 83)

Spółka do dnia 31 stycznia 2014 r. nie dokonała zwrotu niewykorzystanej części dotacji przedmiotowej do krajowych przewozów pasażerskich otrzymanej w 2013 r., czym naruszono art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹. Spółka zobowiązana była do zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 47,3 tys. zł. Zwrotu dokonano w dniu 12 marca 2014 r. Spółka z tytułu nieterminowego rozliczenia dotacji zapłaciła odsetki w wysokości 405,00 zł.¹²

Prezes Spółki wyjaśnił m.in., że przekazane 31 stycznia 2014 r. Ministerstwu Infrastruktury i Rozwoju rozliczenie dotacji było niepełne i nie obejmowało części utraconych wpływów z tytułu sprzedaży biletów okresowych dotyczących przewozów na linii Poznań – Gniezno, przejętej z dniem 15 grudnia 2013 r. przez Spółkę od innego przewoźnika. Niezbędne informacje Spółka otrzymała dopiero po 31 stycznia 2014 r. W związku z brakiem właściwych danych Zarząd Spółki

⁹ 11 w 2013 r. oraz 1 w I półroczu 2014 r.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1685 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

¹² Spółka 28 lutego 2014 r. dokonała zwrotu niewykorzystanej części dotacji za 2014 r. po uwzględnieniu danych otrzymanych po 31 stycznia 2014 r. w wysokości 34,8 tys. zł. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zażądało jednak zwrotu niewykorzystanej części dotacji według danych na 31 stycznia 2014 r. w wysokości 47,3 tys. zł.

podjął decyzję o wstrzymaniu zwrotu nadwyżki zaliczki dotacji na grudzień 2013 r. do momentu przekazania Spółce rozliczenia całości przychodów z tytułu sprzedaży biletów na linii Poznań-Gniezno.

(dowód: akta kontroli str. 74, 84-95, 98-102)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK¹³ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Najwyższa Izba Kontroli odstępując od formułowania wniosków pokontrolnych, nie oczekuje przedstawienia przez Pana informacji, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

Bydgoszcz, dnia lutego 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

Kontrolerzy
Jan Pierzyński
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Andrzej Szulc
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

¹³ Dz. U. z 2012, poz. 82 ze zm.